

Marcus 13: Jezus volgen in de eindtijd*Over Jezus' apocalyptische eindtijdrede en de betekenis van profetie***Profetie**

Profetie is meer *doorzien* dan *voorzien*. Een profeet spreekt Gods Woord zó dat ons bestaan, ons leven en de geschiedenis doorlicht wordt *zoals God die ziet*; de dingen worden blootgelegd tot op God (Hebreeën 4:12, 13). De profeet is geen toeschouwer, maar deelnemer. (Jes. 6)

De echte profeet herken je vooral aan z'n tranen en aan z'n hart (voor mensen).

Daarom is Abraham een profeet (Gen. 20:7) en Mozes (Ex. 32) en Jezus (Lc. 19:41).

Profetenteksten zijn hard, maar flexibel (Jona 3:10; Hosea 11; Jer.6:22-23 / 50:41-42; Jesaja 2:4 / Joël 4:10).

Groot verschil met de waarzegger. Die legt de toekomst vast (lot, doem). De profeet maakt de dingen juist los.

Apocalyptiek

Apokalupsis = openbaring, onthulling. Apocalyptiek is dochter van de profetie, ontstaan vooral in de intertestamentaire periode: 1 en 2 Henoch, 1 en 2 Baruch, 2 en 4 Ezra e.a.

Kenmerken: Dromen/visioenen, engelen, symboliek. Meer impressionistische schildering, dan fotografie.

In OT vooral Daniël, Ezechiël en Zacharia, Jes. 24-27.

De fundamentele boodschap: God regeert; Hij leidt de geschiedenis.

In Openbaring gaat het om de apokalupsis van... Jezus Christus! Meer Christologie dan eschatologie!

Idem in Marcus. Mc 13 wel genoemd 'kleine apocalyps'.

Context

De geografie van Marcus:

1-9	Galilea (1:1-13, Jordaan, woestijn)
10	Onderweg naar Jeruzalem
11-13	Rond de tempel
14-15	huis van Simon, bovenzaal, Getsemane, huis hogepriester, paleis Pilatus, Golgotha, graf
16	Het lege graf: terug naar Galilea

Na de intocht in Jeruzalem, bezoekt Jezus driemaal de tempel, steeds langer:

11:11	Korte 'inspectie' en 'terug naar Betanië'
11:15-19	De tempelreiniging en 'weg uit de stad'
11:27-12:44	Vijf confrontaties en de offerkist

Hoofdstuk 13

Schriftgeleerden plannen arrestatie en dood (14:1-2)

De zalving (14:3-9)

Judas biedt aan Jezus te verraden (14:10-11)

Jezus kondigt aan dat een van de discipelen Hem zal uitleveren (14:17-21)

Delen van brood en wijn (14:22-26)

Jezus kondigt de verloochening van Petrus aan (14:27-31)

Jezus wordt verraden en gearresteerd; allen laten
Hem in de steek (14:43-52)

Jezus openbaart Zich als de Messias, de Zoon van de Gezegende (14:55-65)

Jezus wordt door Petrus verloochend (14:66-72)

Jezus voor Pilatus (15:1-15)

De kruisiging, uitlopend op: 'Werkelijk, deze mens was Gods Zoon' (15:16-39)

De graflegging (15:40-47)

Vrouwen naar het graf (16:1-5)

'Hij is opgewekt uit de dood, hij is niet hier' (16:6-7)

Vrouwen vluchten bij het graf vandaan (16:8)

Indeling Marcus 13

1. Aangaande de verwoesting van de tempel (5-23)

A. Pas op!

B. Misleiding door valse messiassen (géén teken)

C. Oorlogen, aardbevingen (of aanstormende legers), hongersnoden (géén teken)

D. Vervolgelingen

C. De 'verwoestende gruwel' en verschrikkingen

B. Valse messiassen en profeten

A. Pas op!

2. Aangaande de komst van de Mensenzoon (24-27)

A. Kosmische catastrofes

B. Men ziet de Mensenzoon komen

A. Uitverkorenen worden bijeen gebracht

3. Twee gelijkenissen over de tempel en de Mensenzoon

A. Gelijkenis van de vijgenboom

B. Tijdstip (deze generatie)

C. 'mijn woorden zullen nooit verdwijnen'

B. Tijdstip (niemand weet het)

A. Gelijkenis over de heer die op reis gaat

Samengevat:

A. De verwoesting van de tempel (5-23)

B. De komst van de Mensenzoon (24-27)

A. De gelijkenis over de vijgenboom, die verwijst naar de tempel (28-31)

B. De gelijkenis van de heer die op reis gaat, die verwijst naar de Mensenzoon (32-37)

Dat de vijgenboom naar de tempel verwijst, zie je in hoofdstuk 11:

Eerste bezoek aan de tempel, 11:11

De vijgenboom vervloekt, 11:12-14

Tweede bezoek aan de tempel, 11:15-19

De vijgenboom verlept, 11:20-26

Derde bezoek aan de tempel, 11:27-12:44

Olijfberg ligt tegenover de tempel, Jezus staat tegenover het tempelbestel. Vgl. Zach. 14:4; Ezech. 11:23

Eerste blok: Waarschuwing tegen misleiding, niet te snel speculeren, 'blijf kalm' (6:50).

Vervolgeningen centraal (veelvuldig in Mc.: 4:17, 37; 8:34-38; 9:42-48; 10:30), ook een keer in zelfde drieslag:

vervolgingen	8:34-37	13:9-13
komst van de Mensenzoon	8:38	13:26
tijdens deze generatie	9:1	13:30

Vs. 10 'alle volken' als in 11:17 (Jes. 56:7). Vgl. 2 Kron. 6:33; Gen. 12:3; Ps. 67:8. Nu de tempel faalt, is Jezus de tempel die dit vervult: Hand. 2:5. In vs.27 vervuld. Jes. 49:6; Ps. 87.

Verwoestende gruwel vs. 14 komt uit Dan. 9:27; 11:31; 12:11 en verwijst naar de tijd van Antiochus Epifanes IV (reg. 175-164 v.C.) Makkabese opstand leidde tot nieuwe inwijding van de tempel (165 v. Chr.) en het Chanoekafeest. De dynastie der Makkabeeën (Hasmoneeën) duurt tot Romeinse troepen onder Pompeius in 63 v.C. Palestina veroveren.

Wat was die gruwel in 70? Caligula? Titus? Ligt het nog in de toekomst? Feit is dat de tempel is verwoest en de komst nog uitstaat. Kan nog een keer gebeuren; niet uitsluiten en je niet op vastpinnen. Voor vers 19 vgl. Ex. 9:18; 10:14; 11:6; Dan. 12:1; Joël 2:2. En vs. 20: Gen. 18:16-33; Amos 9:8.

Vers 24 duidelijk nieuwe gebeurtenis, andere tijd: 23 is afronding, 24 begint met 'maar', 'na de verschrikkingen' (24) en van jullie (23) naar 'men' (26). We komen deze kosmische verschijnselen tegen als metaforen voor oordeel: Jes. 13:10, Babel, Jes. 34:4, Edom, Joël 2:10, Juda.

Komst van de Mensenzoon ontleend aan Dan. 7:13. Jezus heeft zichzelf steeds zo aangeduid: 2:10 (zonden vergeven) en 28 (heer over sabbat), vanaf 8:31 aankondigingen lijden en in 8:38 komst in heerlijkheid. Hier in 13:26 in kader kosmische rampen en verzamelen uitverkorenen = conventionele apocalypiek. Mensenzoon is meer gekoppeld aan zijn God-, dan aan zijn mens-zijn. Vgl. 14:62: Deze tekst is een samenstelling van Ps. 110:1 en Dan. 7:13. De hogepriester begrijpt het meteen.

Vs. 28-37 is recapitulatie van tempel en komst, met het krachtige appel: Wees waakzaam!

Wat betekent het om Jezus te volgen in de eindtijd?

1. Waakzaamheid: 5, 9, 23, 33, 34, 35, 37.
2. Getuigen: 9-11
3. Volharding in vervolging: 9-13

De (eerste) vervulling van Marcus 13 in de weg van Jezus

13:6	Velen zullen komen en claimen dat zij het zijn / Jezus zegt: 'Dat ben ik'	14:62
13:9	Jullie worden voor het gerecht gesleept / Jezus wordt meegevoerd	14:53
13:9	Jullie worden in synagogen gegeseld / Jezus wordt gegeseld	15:15
13:9	Verschijnen voor gouverneurs en koningen / Jezus voor Pilatus	15:1
13:11	Jullie moeten terecht staan / Jezus staat terecht	14:53-65; 15:1-15
13:11	Zeg maar wat je wordt ingegeven / Jezus getuigt van zichzelf	14:62; 15:2
13:12	Broers leveren elkaar over / Judas levert Jezus over	14:18, 43-46
13:13	Wie standhoudt tot het einde wordt gered / Jezus redt anderen door te volharden tot het einde	15:33-38
13:14	De verwoestende gruwel staat waar hij niet hoort / de Zoon van God hangt aan een kruis	15:24-25
13:24	De zon zal verduisterd worden / er viel duisternis over het hele land	15:33
13:30	Deze generatie zal het meemaken / vervulling van lijdensaankondigingen vindt in deze dagen plaats	14:32-15:47
13:32	Niemand weet de dag of het uur / het uur is gekomen	14:41
13:35	Hij kan 's avonds komen / toen de avond was gevallen kwam hij met de twaalf	14:17
13:35	Of om middernacht / Jezus bidt in de nacht in Getsemane	14:32
13:35	Of bij het kraaien van de haan / de haan kraait voor Petrus	14:72
13:35	Of in de vroege morgen / Jezus wordt in alle vroegte naar Pilatus gebracht	15:1
13:36	Laat hij je niet slapende vinden / Jezus vindt de leerlingen slapende	14:37, 40-41
13:37	Wees waakzaam! / Blijf hier waken	14:34